

5. SINIF

**ÇOK BASAMAKLI
DOĞAL SAYILAR**
(**ÖZET - ALIŞTIRMALAR**
TEST VE ÇÖZÜMLER)

► **Rakam:** Sayıları oluşturmamızı sağlayan sembollere rakam denir.(0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,) on tane rakam vardır.

► **Basamak :**Doğal sayılarda her rakamın bulunduğu yere basamak denir.

Sayı:	2	5	6	5	7	3	4	8	9	3	0	5
Basamak İsimleri	Yüz Milyarlar B.	On Milyarlar B.	Milyarlar B.	Yüz Milyonlar B.	On Milyonlar B.	Milyonlar B.	Yüz binler B.	On binler B.	Binler B.	Yüzler B.	Onlar B.	Birler B.

► **Bölük :**Bir sayıyı daha kolay okumak için sayının sağdan sola doğru ayrıldığı üçlü gruplara denir.

Bölük İsimleri	Milyarlar Bölüğü			Milyonlar Bölüğü			Binler Bölüğü			Birler Bölüğü		
Basamak İsimleri	Yüz Milyarlar B.	On Milyarlar B.	Milyarlar Basamağı	Yüz Milyonlar B.	On Milyonlar B.	Milyonlar Basamağı	Yüz binler B.	On binler B.	Binler Basamağı	Yüzler B.	Onlar B.	Birler Basamağı
Sayı:	2	5	6	5	7	3	4	8	9	3	0	5

► **Doğal Sayıları Okuyalım**

► Sayıyı bölüklere ayırdıktan sonra soldan başlayarak önce sayıyı okur sonra bölük ismini söyleriz

256.573.489.305

Milyar Milyon Bin Birler bölük ismi

256 milyar 573 milyon 489 bin 305 söylenmez

! Binler bölümünde sadece 1 varsa **1 bin denilmez**

573.001.305

Milyon Bin

573 milyon bin 305

► **Sayı Değeri :**Bir rakamın kendi değeridir

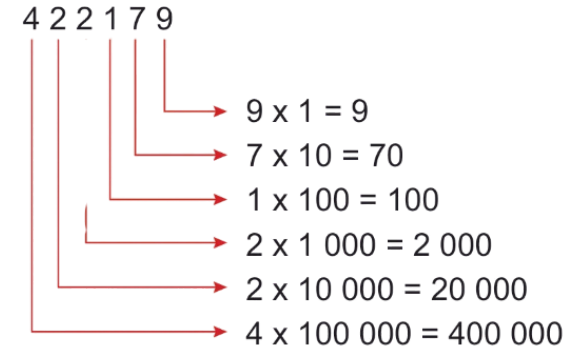
2.564 sayısındaki 2'nin sayı değeri 2'dir. 5'in sayı değeri 5'tir

► **Basamak Değeri :**Bir sayıdaki rakamın bulunduğu basamak ile çarpılması ile elde edilen değere denir

2.564 sayısında **binler** basamağındaki **2**'nin basamak değeri $2 \times 1000 = 2000$ 'dir. **Onlar** basamağındaki **6**'nın basamak değeri $6 \times 10 = 60$ 'tır

Sıfırın sayı değeri de basamak değeri de her zaman sıfırdır.

► **Çözümleme :**Bir sayıdaki rakamların basamak değerlerinin toplamı şeklinde yazılmasına denir.

Çözümleme

$$400\ 000 + 20\ 000 + 2\ 000 + 100 + 70 + 9$$

veya

$$4\ \text{yüz binlik} + 2\ \text{on binlik} + 2\ \text{binlik} + 1\ \text{yüzlük} + 7\ \text{onluk} + 9\ \text{birlik}$$

veya

$$4 \times 100\ 000 + 2 \times 10\ 000 + 2 \times 1000 + 1 \times 100 + 7 \times 10 + 9 \times 1$$

► **Doğal Sayıları Karşılaştırma**

► Basamak sayısı fazla olan sayı, diğer sayılardan daha büyüktür.

$$6\ 435\ 279 > 987\ 395 \Rightarrow \begin{matrix} \underbrace{6\ 435\ 279}_{7} > \underbrace{987\ 395}_{6} \\ \text{7 basamaklı} & \text{6 basamaklı} \end{matrix}$$

her durumda 6 basamaklı doğal sayıdan büyüktür.

► Basamak sayıları eşit ise soldan sağa doğru aynı bölükteki sayılar karşılaştırılır

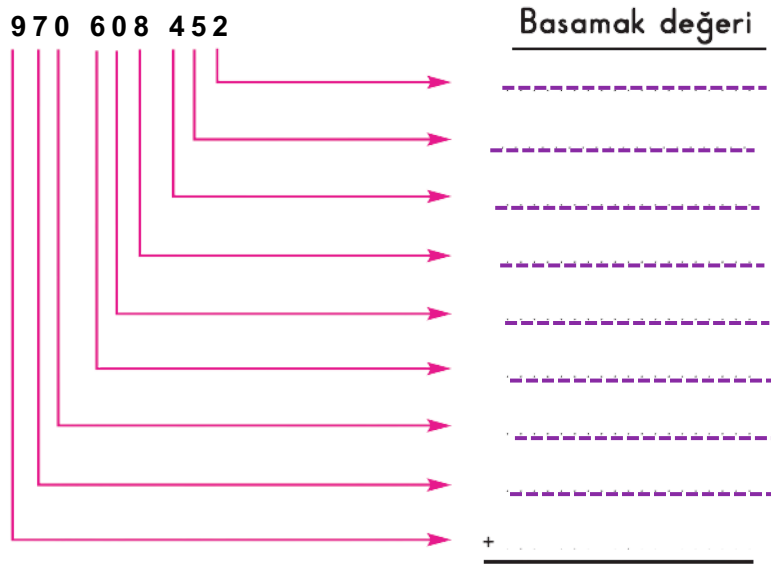
$$628\ 395 > 627\ 736 \Rightarrow \begin{matrix} \underbrace{628\ 395}_{6} > \underbrace{627\ 736}_{6} \\ \text{6 basamaklı} & \text{6 basamaklı} \end{matrix}$$

Soldaki doğal sayının binler bölümü sağdaki doğal sayının binler bölümünden büyük olduğu için bu sayı daha büyüktür.

1. Aşağıdaki tabloda verilen sayıların okunuşlarını yazınız.

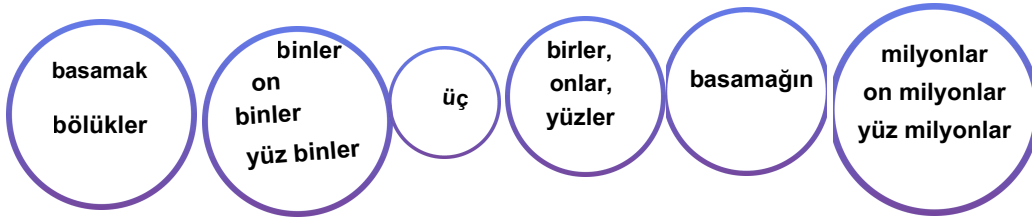
Sayı	
4 016 170
14 105 205
88 888 888
105 120 196
124 001 074
256 002 000

2. Aşağıdaki sayının rakamlarının basamak değerlerini bulunuz

3. Aşağıdaki açıklamalarda noktalı bölümleri tamamlayınız.

- ve doğal sayıları kolay okuyup yazmamızı sağlar.
- Bir bölükte basamak bulunur.
- Bölükler en sağındaki adı ile okunur.
- Birler bölümünde basamakları bulunur.
- Binler bölümünde basamakları bulunur.
- Milyonlar bölümünde basamakları bulunur.

4. 7.804.065 sayısına göre aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Bölük adları	Milyonlar bölümü			Binler bölümü			Birler bölümü		
	Yüz milyonlar b.	On milyonlar b.	Milyonlar b.	Yüz binler b.	On binler b.	Binler b.	Yüzler b.	Onlar b.	Birler b.
Sayı									
Rakamın basamak değeri									
Rakamın sayı değeri									

5. 425 387 963 doğal sayısına göre aşağıdaki noktalı yerleri doldurunuz

- 425 387 963 doğal sayısı bölükten oluşur
- Tabloya göre 8 rakamı basamağındadır.
- Tabloya göre 9 rakamı bölümündedir.
- Binler bölümünde sayısı vardır.
- Milyonlar bölümünde sayısı vardır.
- On milyonlar basamağında rakamı vardır.

6. 0, 4, 3, 7, 9 rakamları birer defa kullanılarak yazılabilecek;

- En büyük doğal sayı
- En küçük 5 basamaklı doğal sayı
- 70 000 den büyük en küçük doğal sayı
- 90 0000 küçük en büyük doğal sayı
- 30 0000 den büyük en küçük çift doğal sayı

7. Aşağıda özellikleri verilen sayıları altlarındaki kutucuklara yazınız.

Ben 967 843 257 doğal sayısındaki 7 rakamlarının basamak değerleri toplamı olan sayıyım.

Benim birler bölümüm 176, binler bölümüm 205, milyonlar bölümüm 47'dir.

.....

.....

Benim rakamlarımın basamak değerleri toplamı 2 108 736'dır.

Ben dokuz farklı rakamı birer kez kullanarak yazılabilen dokuz basamaklı en büyük çift doğal sayıyım.

.....

.....

1. Aşağıdaki tabloda verilen sayıların okunuşlarını yazınız.

Sayı	
4 016 170	4 milyon 16 bin 170
14 105 205	14 milyon 105 bin 205
88 888 888	88 milyon 888 bin 888
105 120 196	105 milyon 120 bin 196
124 001 074	124 milyon 1 bin 74
256 002 000	256 milyon 2 bin

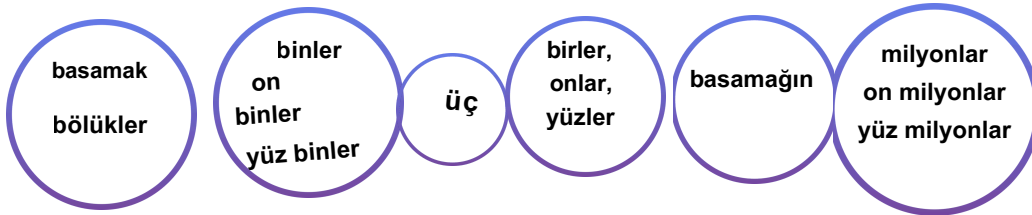
2. Aşağıdaki sayının rakamlarının basamak değerlerini bulunuz

Sayı	Basamak değeri
9 70 6 08 4 52	2
	50
	400
	8000
	0
	600 000
	0
	70 000 000
	+ 900 000 000
	970 608 452

Basamak değerleri toplamını yazınız. →

3. Aşağıdaki açıklamalarda noktalı bölümleri tamamlayınız.

- basamak ve bölükler doğal sayıları kolay okuyup yazmamızı sağlar.
- Bir bölükte üç basamak bulunur.
- Bölükler en sağındaki basamağın adı ile okunur.
- Birler bölümünde basamakları bulunur.
- Binler bölümünde yüz binler on binler binler basamakları bulunur.
- Milyonlar bölümünde yüz milyonlar on milyonlar milyonlar basamakları bulunur.

4. 7.804.065 sayısına göre aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Bölük adları	Milyonlar bölümü			Binler bölümü			Birler bölümü		
	Yüz milyonlar b.	On milyonlar b.	Milyonlar b.	Yüz binler b.	On binler b.	Binler b.	Yüzler b.	Onlar b.	Birler b.
Sayı	0	0	7	8	0	4	0	6	5
Rakamın basamak değeri	0	0	7 000 000	800 000	0	40 000	0	60	5
Rakamın sayı değeri	0	0	7	8	0	4	0	6	5

5. 425 387 963 doğal sayısına göre aşağıdaki noktalı yerleri doldurunuz

- 425 387 963 doğal sayısı bölükten oluşur
- 8 rakamı..... basamağındadır.
- 9 rakamı bölüğündedir.
- Binler bölümünde..... sayısı vardır.
- Milyonlar bölümünde sayısı vardır.
- On milyonlar basamağında rakamı vardır.

6. 0, 4, 3, 7, 9 rakamları birer defa kullanılarak yazılabilecek;

- En büyük doğal sayı 97 430
- En küçük 5 basamaklı doğal sayı 30 479
- 70 000 den büyük en küçük doğal sayı 70349
- 90 0000 küçük en büyük doğal sayı 79430
- 30 0000 den büyük en küçük çift doğal sayı 30794

7. Aşağıda özellikleri verilen sayıları altlarındaki kutucuklara yazınız.

Ben 967 843 257 doğal sayısındaki 7 rakamlarının basamak değerleri toplamı olan sayıyı.

7 000 007

Benim birler bölümüm 176, binler bölümüm 205, milyonlar bölümüm 47'dir.

47 205 176

Benim rakamlarımın basamak değerleri toplamı 2 108 736'dır.

2 108 376

Ben dokuz farklı rakamı birer kez kullanarak yazılabilen dokuz basamaklı en büyük çift doğal sayıyı.

987 654 320

1.

32 401 000 334

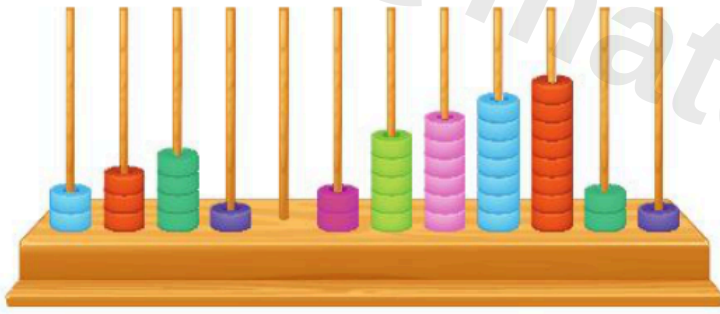
Yukarıda verilen doğal sayının okunuşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otuz iki milyar dört yüz bin üç yüz otuz dört
B) Otuz iki milyar dört yüz bir bin üç yüz dört
C) Üç milyar dört yüz bir bin üç yüz otuz dört
D) Otuz iki milyar dört yüz bir milyon üç yüz otuz dört

2. Okunuşu "On dört milyar yüz kırk iki milyon" olan doğal sayı kaç basamaklıdır?

- A) 12 B) 11 C) 10 D) 9

3.

Abaküste modellenen sayı için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Milyonlar basamağında "2" rakamı vardır.
B) Milyarlar bölümünde "234" sayısı vardır.
C) On binler basamağında "2" rakamı vardır.
D) Onlar basamağında "2" rakamı vardır.

4. On bir basamaklı bir doğal sayıda aşağıdaki basamakların hangisi yoktur?

- A) Milyarlar basamağı
B) Milyonlar basamağı
C) On binler basamağı
D) Yüz milyarlar basamağı

5. Sayı değerleri toplamı 14 olan, iki bölüklü en küçük sayı kaçtır?

- A) 14 B) 1049
C) 59 D) 1094

6.

7 983 560

Yukarıdaki sayıda, sayı değeri en büyük olan rakamın basamak değeri kaçtır?

- A) 7 000 000 B) 900 000
C) 7 D) 9

7.

Binler	Milyonlar
900	103
Milyarlar	Birler
41	204

Yukarıda bölükleri verilen doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 41 103 209 900
B) 41 103 900 204
C) 103 204 041 900
D) 103 410 204 900

8.

4 on milyonluk + 5 yüz binlik + 6 onluk

Çözümleşi verilen sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 456 B) 40 500 600
C) 4 500 060 D) 40 500 060

9.

 $(4 \times 1\,000\,000) + (8 \times 100\,000) + (3 \times 100)$

Çözümleşi verilen sayının okunuşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırk milyon sekiz yüz bin üç yüz.
B) Dört milyon seksen bin otuz.
C) Dört milyon sekiz yüz bin üç yüz.
D) Dört yüz milyon sekiz yüz bin üç yüz.

1.

32 401 000 334

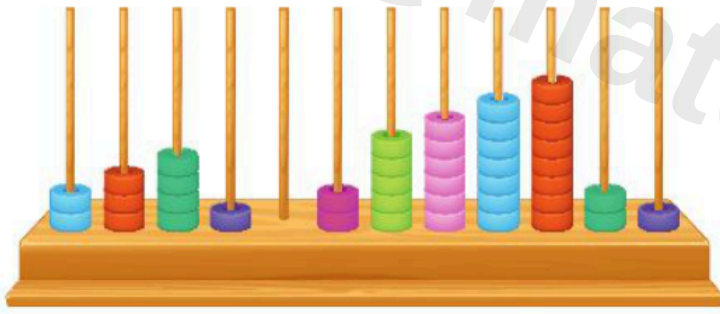
Yukarıda verilen doğal sayının okunuşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otuz iki milyar dört yüz bin üç yüz otuz dört
B) Otuz iki milyar dört yüz bir bin üç yüz dört
C) Üç milyar dört yüz bir bin üç yüz otuz dört
D) Otuz iki milyar dört yüz bir milyon üç yüz otuz dört

2. Okunuşu "On dört milyar yüz kırk iki milyon" olan doğal sayı kaç basamaklıdır? 14 142 000 000

- A) 12 B) 11 C) 10 D) 9

3.

Abaküste modellenen sayı için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Milyonlar basamağında "2" rakamı vardır.
B) Milyarlar bölümünde "234" sayısı vardır.
C) On binler basamağında "2" rakamı vardır.
D) Onlar basamağında "2" rakamı vardır.

4. On bir basamaklı bir doğal sayıda aşağıdaki basamakların hangisi yoktur?

- A) Milyarlar basamağı
B) Milyonlar basamağı
C) On binler basamağı
D) Yüz milyarlar basamağı

5. Sayı değerleri toplamı 14 olan, iki bölüklü en küçük sayı kaçtır?

- A) 14 B) 1049
C) 59 D) 1094

6.

7 983 560

Yukarıdaki sayıda, sayı değeri en büyük olan rakamın basamak değeri kaçtır?

- A) 7 000 000 B) 900 000
C) 7 D) 9

7.

Binler	Milyonlar
900	103
Milyarlar	Birler
41	204

Yukarıda bölükleri verilen doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 41 103 209 900
B) 41 103 900 204
C) 103 204 041 900
D) 103 410 204 900

8.

4 on milyonluk + 5 yüz binlik + 6 onluk

Çözümleşi verilen sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 456 B) 40 500 600
C) 4 500 060 D) 40 500 060

9.

(4 x 1 000 000) + (8 x 100 000) + (3 x 100)

Çözümleşi verilen sayının okunuşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırk milyon sekiz yüz bin üç yüz.
B) Dört milyon seksen bin otuz.
C) Dört milyon sekiz yüz bin üç yüz.
D) Dört yüz milyon sekiz yüz bin üç yüz.

10. 8 793 547 sayısında basamak değeri en büyük olan rakam hangisidir?

- A) 9 B) 8 C) 7 D) 5

11. Yedi basamaklı bir sayıda aşağıdaki basamaklardan hangisi yoktur?

- A) Milyonlar B) Yüz milyonlar
C) Yüz binler D) Binler

12. $742\ 041 < \blacktriangle < 1\ 000\ 000$

Verilen sıralamada \blacktriangle yerine aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) 772 033 B) 762 000
C) 841 291 D) 1 000 001

13. Aşağıda 2024 yılı sonundaki dünya nüfusu verilmiştir.

8 094 328 435

Bu sayının milyonlar basamağı 2 artırılıp yüzbinler basamağı 3 azaltılırsa sayının değeri nasıl değişir?

- A) 2 300 000 artar B) 1 700 000 artar
C) 1 300 000 artar D) 100 000 azalır

14. Milyonlar bölümünde 3, 4, 5 rakamları bulunan en büyük dokuz basamaklı tek doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 345 999 999 B) 435 999 999
C) 543 999 987 D) 543 999 999

15. 86 234 sayısının çözümlenmesinde kaç yüzlük vardır?

- A) 6 B) 4
C) 3 D) 2

16. $638\ 425 < 63\ \blacksquare\ 936$

olduğuna göre \blacksquare yerine kaç adet rakam yazılabilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

17. Z = 396 148 E = 395 144

K = 392 145 A = 396 244

Yukarıda verilen doğal sayılardan hangisi en büyüktür?

- A) Z B) E C) K D) A

10. 8 793 547 sayısında basamak değeri en büyük olan rakam hangisidir?

- A) 9 B) 8 C) 7 D) 5

11. Yedi basamaklı bir sayıda aşağıdaki basamaklardan hangisi yoktur?

- A) Milyonlar B) Yüz milyonlar
C) Yüz binler D) Binler

12. $742\ 041 < \blacktriangle < 1\ 000\ 000$

Verilen sıralamada \blacktriangle yerine aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) 772 033 B) 762 000
C) 841 291 D) 1 000 001

13. Aşağıda 2024 yılı sonundaki dünya nüfusu verilmiştir.

8 094 328 435

Bu sayının milyonlar basamağı 2 artırılıp yüzbinler basamağı 3 azaltılırsa sayının değeri nasıl değişir?

- A) 2 300 000 artar B) 1 700 000 artar
C) 1 300 000 artar D) 100 000 azalır

$$2 \times 1\ 000\ 000 - 3 \times 100\ 000 = 1\ 700\ 000$$

14. Milyonlar bölümünde 3, 4, 5 rakamları bulunan en büyük dokuz basamaklı tek doğal sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 345 999 999 B) 435 999 999
C) 543 999 987 D) 543 999 999

15. 86 234 sayısının çözümlenmesinde kaç yüzlük vardır?

- A) 6 B) 4
C) 3 D) 2

16. $638\ 425 < 63 \blacksquare 936$

olduğuna göre \blacksquare yerine kaç adet rakam yazılabilir? **8, 9**

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

17. Z = 396 148 E = 395 144
K = 392 145 A = 396 244

Yukarıda verilen doğal sayılardan hangisi en büyüktür?

- A) Z B) E C) K D) A